

Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
Αποστολή μόνο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: 2026@eett.gr

Θέμα: Δημόσια διαβούλευση για τις ζώνες 900 MHz και 1800 MHz

Αξιότιμα Μέλη της ΕΕΤΤ,

Σας ευχαριστούμε για την ευκαιρία να συνεισφέρουμε με τις απόψεις μας στη διαβούλευση της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανανέωση των αδειών φάσματος στις ζώνες των 900 MHz και 1800 MHz. Κάθε μία από αυτές τις ζώνες εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό πόρο για την κινητή υποδομή της Ελλάδας και τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων της.

Για να συνεχίσουν να παρέχουν ισχυρά δίκτυα στους Έλληνες καταναλωτές και στις ελληνικές επιχειρήσεις, οι φορείς κινητής τηλεφωνίας της Ελλάδας (MNOs) πρέπει να επωφελούνται από την πρόσβαση στην κατάλληλη ποσότητα φάσματος σε τιμή που ενθαρρύνει τη μακροπρόθεσμη επένδυση. Οι ορθές διαδικασίες ανανέωσης αποτελούν επίσης σημαντικό στοιχείο για τη διαβεβαίωση των MNOs σχετικά με τη συνέχιση των επενδύσεών τους στα δίκτυά τους. Η ορθή διαχείριση των ανανεώσεων δεν αποτελεί μόνο εθνικό ζήτημα, αλλά και μέρος ενός ευρύτερου ευρωπαϊκού. Ελπίζουμε ότι η παρούσα απάντηση παρέχει μια χρήσιμη οπτική του κλάδου επί του θέματος.

Ευρωπαϊκό Πλαίσιο

Η Ευρώπη έχει σημειώσει σημαντικά βήματα στην ανάπτυξη της ψηφιακής υποδομής της τα τελευταία χρόνια, ωστόσο απαιτείται περαιτέρω προσπάθεια. Σε σύγκριση με τις κορυφαίες περιοχές, πολλοί φορείς εκμετάλλευσης στην Ευρώπη έχουν χαμηλότερες αποδόσεις επένδυσης, γεγονός που επηρεάζει την ικανότητά τους να επενδύουν σε δίκτυα. Αποτέλεσμα είναι ότι η επένδυση στην Ευρώπη, ανά συνδρομητή, ήταν σταθερά χαμηλότερη από άλλες χώρες υψηλού εισοδήματος κατά τα τελευταία 15 χρόνια, γεγονός που εξηγεί γιατί πολλές ευρωπαϊκές αγορές υστερούν ως προς την ποιότητα δικτύου και την ανάπτυξη του 5G SA.

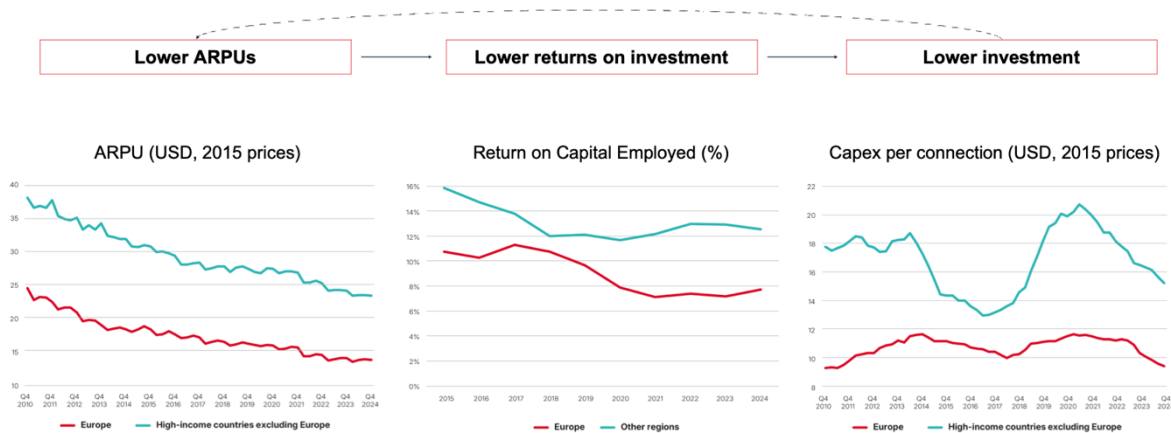

Figure 1: Ο φαύλος κύκλος επένδυσης στην Ευρώπη. Πηγή: GSMA Intelligence

Τα ανωτέρω έχουν οδηγήσει σε ουσιαστικές διαφορές στην ανάπτυξη του 5G μεταξύ Ευρώπης και άλλων περιοχών. Όπως αποτυπώνεται από τον [Δείκτη Συνδεσιμότητας 5G](#)

[της GSMA Intelligence](#), η μεγάλη πλειοψηφία των χωρών της Ευρώπης υστερεί έναντι χωρών του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου, των ΗΠΑ, της Κίνας και της μεγαλύτερης μερίδας της αναπτυσσόμενης περιοχής APAC. Η έξοδος από αυτόν τον φαύλο κύκλο θα απαιτήσει μεταρρυθμίσεις πολιτικής που βελτιώνουν την ικανότητα και το κίνητρο των φορέων εκμετάλλευσης να επενδύουν και τους επιτρέπουν να αποκομίσουν αξία από τις επενδύσεις τους. Πολλές από τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις έχουν προσδιοριστεί στις εκθέσεις Letta και Draghi για την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και την ενιαία αγορά,¹ συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής φάσματος.

Η Πράξη για τα Ψηφιακά Δίκτυα

Οι προτάσεις στο πλαίσιο της Πράξης για τα Ψηφιακά Δίκτυα (DNA) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μπορούν να διευκολύνουν μεγαλύτερες επενδύσεις στα δίκτυα, μόλις υλοποιηθούν σε επίπεδο κρατών μελών. Παραδείγματος χάριν, οι προτεινόμενες αλλαγές στην αδειοδότηση φάσματος μπορούν να παρέχουν βεβαιότητα σε μια εποχή κατά την οποία πάνω από 500 άδειες πρόκειται να λήξουν την επόμενη δεκαετία στην Ευρώπη.

Οι αόριστες ή πολύ μακροπρόθεσμες διάρκειες άδειας παρέχουν σταθερότητα, προβλεψιμότητα και ισχυρότερα κίνητρα στους φορείς εκμετάλλευσης να επενδύουν στην επέκταση δικτύου, την αγροτική κάλυψη και τις προηγμένες τεχνολογίες, όπως το 5G Standalone και τελικά το 6G. Όταν τα δικαιώματα φάσματος είναι εξασφαλισμένα για δεκαετίες, οι φορείς εκμετάλλευσης είναι περισσότερο διατεθειμένοι να δεσμεύσουν μεγάλης κλίμακας κεφάλαια, αντικατοπτρίζοντας τους μακρούς κύκλους ζωής και τις περιόδους απόσβεσης της κινητής υποδομής.

Αυτές οι προσεγγίσεις μειώνουν επίσης τη ρυθμιστική αβεβαιότητα και το διοικητικό βάρος των συχνών ανανεώσεων, επιτρέποντας μεγαλύτερη εστίαση στην καινοτομία και την ποιότητα των υπηρεσιών. Υπάρχει σαφής διεθνής δυναμική προς αυτή την κατεύθυνση, με χώρες όπως η Βραζιλία, η Εσθονία, το Ηνωμένο Βασίλειο, οι Ηνωμένες Πολιτείες και άλλες να κινούνται προς μακροπρόθεσμα ή αόριστα μοντέλα άδειας για την υποστήριξη βιώσιμων επενδύσεων, βελτιωμένης απόδοσης δικτύου και ευρύτερης οικονομικής ανάπτυξης.

Οι ρυθμιστικές αρχές μπορούν ωστόσο να διασφαλίσουν το δημόσιο συμφέρον μέσω ελέγχων και του δικαιώματος ανάκτησης φάσματος εάν αυτό δεν χρησιμοποιείται ή χρησιμοποιείται καταχρηστικά. Η DNA, για παράδειγμα, παρέχει ένα πλαίσιο (μέσω μηχανισμών αγοράς και ρυθμιστικών εργαλείων) για τη διασφάλιση ότι οι αόριστες ή πολύ μακροπρόθεσμες άδειες φάσματος παραμένουν ανταποκρίσιμες στις εξελισσόμενες δυναμικές της αγοράς και τις τεχνολογικές αλλαγές με την πάροδο του χρόνου, διαφυλάσσοντας την αποτελεσματική χρήση του φάσματος ως σπάνιου πόρου και την καινοτομία.

Ομοίως, οι αυτόματες ανανεώσεις μπορούν επίσης να παρέχουν μακροπρόθεσμη πρόσβαση στο φάσμα, γεγονός που θα καταστήσει την επένδυση πιο ασφαλή και επομένως πιο ελκυστική. Ανάλυση της GSMA δείχνει ότι η υιοθέτηση μιας φιλικής για τις επενδύσεις προσέγγισης αυτόματων ανανεώσεων (αντί ανανέωσης σε ιστορικές τιμές) σε ολόκληρη την Ευρώπη θα μπορούσε να εξοικονομήσει έως και 30 δισεκατομμύρια ευρώ σε κόστος φάσματος – ένα ποσό που υπερβαίνει την επένδυση που απαιτείται για την αναβάθμιση σε 5G SA σε όλα τα υφιστάμενα δίκτυα 5G στην Ευρώπη.

¹ The future of European competitiveness, Draghi, 2024 and Much more than a market, Letta, 2024.

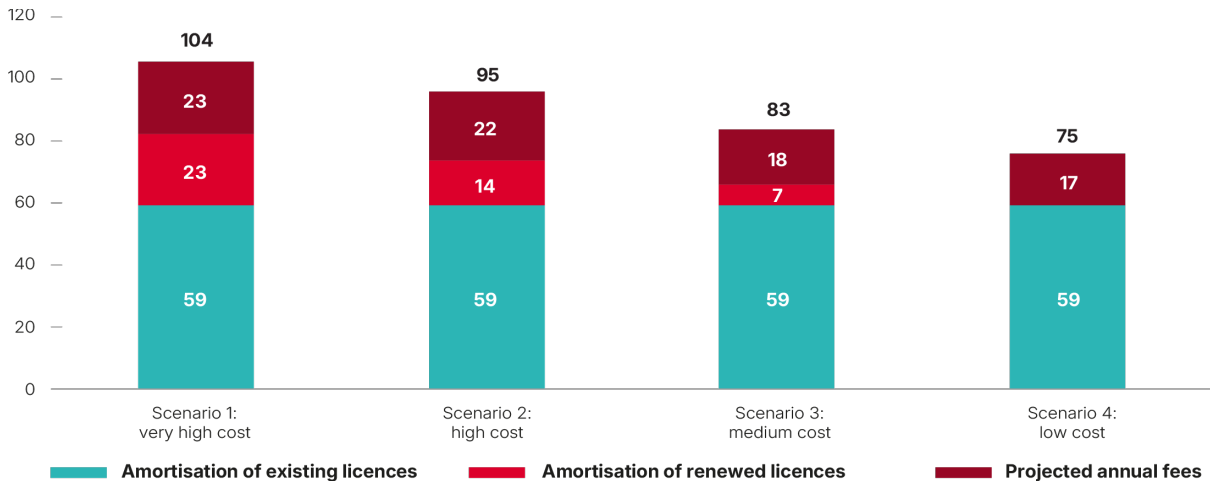

Figure 2: Ανάλυση σωρευτικών εκτιμήσεων κόστους, 2025-2035 (δισ. ευρώ, τιμές 2024)

Οι φιλικές προς τις επενδύσεις αυτόματες ανανεώσεις θα μπορούσαν να [αυξήσουν τις ταχύτητες δικτύου έως 23% και να αυξήσουν έως €75 δισεκατομμύρια ευρώ το ΑΕΠ της Ευρώπης έως το 2035](#). Για τη μεγιστοποίηση αυτού του οφέλους στην Ελλάδα, συνιστάται η άμεση υιοθέτηση ορισμένων από αυτές τις αρχές στις ανανεώσεις της. Αυτές οι πολιτικές έχουν επίσης οδηγήσει σε σημαντικές εξοικονομήσεις κόστους φάσματος σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Παραδείγματος χάριν, η [ανανέωση](#) των ζωνών 900 MHz, 1800 MHz και 2,1 GHz στη Γαλλία το 2018, ανταλλάσσοντας το τέλος ανανέωσης άδειας με την επιτάχυνση ανάπτυξης 4G, σχεδόν διπλασίασε την κάλυψη σε τέσσερα χρόνια. Το 2022, η Ισπανία επίσης [παρέτεινε όλες τις άδειες κινητής τηλεφωνίας κατά μέγιστο έως 40 έτη](#) από την ημερομηνία της πρώτης χορήγησης χωρίς πρόσθετα κόστη, υποχρεώσεις ή επιβαρύνσεις πέραν της συνεχιζόμενης καταβολής των υφιστάμενων ετήσιων τελών, αναμένοντας ότι οι ανανεώσεις χωρίς κόστος θα σήμαιναν περισσότερες επενδύσεις για αναπτύξεις δικτύου.

Η ευκαιρία της Ελλάδας να ηγηθεί

Ως μία από τις πρώτες χώρες που υιοθέτησαν τις διατάξεις της DNA περί φάσματος, η Ελλάδα έχει μια μοναδική ευκαιρία να επιδείξει ηγετικό ρόλο στην Ευρώπη. Η υιοθέτηση προσεγγίσεων με επίκεντρο την απόδοση της επένδυσης για την ανανέωση των αδειών των ζωνών 900 MHz, 1800 MHz και όλων των μελλοντικών αδειών μπορεί να οδηγήσει σε βιώσιμη ψηφιακή ανάπτυξη και ευρύτερες βελτιώσεις για την ελληνική οικονομία και κοινωνία.

Η GSMA συνιστά στην EETT να εξετάσει τα ακόλουθα σημεία στη διαδικασία ανανέωσης:

- Εφαρμογή ορισμένων από τις υψηλού επιπέδου αρχές που ορίζονται στην DNA.** Η αόριστη διάρκεια ή/και οι αυτόματες ανανεώσεις παρέχουν βεβαιότητα στους φορείς εκμετάλλευσης για επένδυση στην επέκταση και τον εκσυγχρονισμό δικτύου σε υφιστάμενες ζώνες, εξαλείφοντας τον κίνδυνο σημαντικής αλλαγής των δεσμευμένων φασμάτων, και τους επιτρέπει να αποσβένουν επενδύσεις σχετικές με το φάσμα σε μακρύτερη περίοδο, όταν η ζωή του στοιχείου ενεργητικού υπερβαίνει τη διάρκεια της άδειας. Για να διασφαλιστεί ότι το φάσμα ανατίθεται στους πιο αποτελεσματικούς χρήστες με την πάροδο του χρόνου, οι ρυθμιστικές αρχές πρέπει να διευκολύνουν τη διαπραγμάτευση και τη μίσθωση φάσματος, τα οποία θα ενισχύονταν από την εφαρμογή αόριστων αδειών.
- Προτεραιοποίηση της ενίσχυσης της βεβαιότητας και των κινήτρων για επενδύσεις στις αξιολογήσεις ανανέωσης.** Οι ανανεώσεις φάσματος πρέπει να δημιουργούν τις συνθήκες στον κλάδο κινητής τηλεφωνίας, ώστε να επενδύονται

κεφάλαια σε δίκτυα, διασφαλίζοντας μακροπρόθεσμη βεβαιότητα και βιωσιμότητα των λειτουργιών.

3. **Ανανέωση αδειών πολύ πριν από την ημερομηνία λήξης τους.** Είναι σημαντικό για τις ρυθμιστικές αρχές να παρέχουν στους φορείς εκμετάλλευσης μακροπρόθεσμη ρυθμιστική βεβαιότητα για ανανεώσεις αδειών. Χωρίς αυτή τη σαφήνεια, υπάρχει κίνδυνος οι φορείς εκμετάλλευσης να χάσουν πρόσβαση σε μέρος του υφιστάμενου φάσματός τους ή να επωμιστούν υψηλότερο κόστος, γεγονός που δημιουργεί αβεβαιότητα και θα καθυστερήσει ή θα μειώσει τις επενδύσεις σε δίκτυο.
4. **Τιμολόγηση φάσματος με τρόπο που ενθαρρύνει την επένδυση.** Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω του καθορισμού του τέλους ανανέωσης συντηρητικά και διασφαλίζοντας ότι αυτό θα αντικατοπτρίζει την τρέχουσα πραγματικότητα της εγχώριας αγοράς. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την αποφυγή καθορισμού τιμών βάσει ιστορικών τιμών, τον καθορισμό τους στο κόστος ευκαιρίας του φάσματος, ή σε ισοδύναμη τιμή με άλλους χρήστες σε συγκρίσιμες ζώνες. Οι ανανεώσεις χωρίς χρέωση θα μπορούσαν επίσης να προσφερθούν σε αντάλλαγμα δεσμεύσεων επένδυσης, ώστε να εξασφαλιστούν κίνητρα για τους φορείς εκμετάλλευσης να δίνουν προτεραιότητα στους στόχους συνδεσιμότητας.

Με εκτίμηση,

Laszlo Toth

Επικεφαλής Ευρώπης

GSMA